

Воєнно політичні події 1652 - 1653рр

Завдання уроку

- Ознайомитися з воєнно – політичними подіями Національно – визвольної війни українського народу в 1652 – 1653 роках;
Охарактеризувати внутрішньо- і зовнішньополітичне становище Гетьманщини;
Удосконалювати вміння і навички самостійної роботи, заповнювати таблицю, встановлювати причинно – наслідкові зв’язки, робити висновки.

План вивчення

Молдавські походи.

Батозька битва.

Жванецька облога.

Особливості внутрішньо- та
зовнішньопотичного становища
Гетьманщини

Опорні поняття і дати

Опорні поняття

Опорні дати:

1650, 1652, 1653 рр. – молдавські походи;

22 – 23 травня 1652 р. – битва під Батогом

Серпень – вересень 1653 р. – поразка українських військ під Сучавою;

11 жовтня – 5 грудня – Жванецька облога.

Актуалізація опорних знань

Які головні битви періоду 1649 – 1651 років відбулися. Чим закінчилися?

Які договори були укладені між Річчю Посполитою та Гетьманщиною?

Чи могли ці угоди задовольнити обидві сторони? Чому?

Показати на карті
головні битви
1649 – 1651 років.

Молдавські походи

■ На основі відеофрагменту

визначте:

Яка була мета молдавських походів українського війська?

Якими способами

Б. Хмельницький прагнув зміцнити відносини України і Молдови?

Чи досяг Б.Хмельницький своїх цілей молдавських походах?

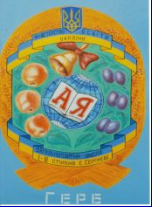
Поразка молдавських походів козаків була випадковістю чи закономірністю?

Батозька битва.

- Поразка української армії під Берестечком, як вам відомо, спричинила спробу молдавського господаря В. Лупу відмовитися від союзу з Б. Хмельницьким. Гетьман направив свого сина Тимоша з військом, щоб відновити союз. Оскільки це не відповідало інтересам Речі Посполитої, польний гетьман М. Калиновський вирішив перешкодити цьому походу. У районі села Батіг, поблизу Ладижина, на шляху українського війська Калиновський розташував укріплений табір із військами. Б. Хмельницький у доволі іронічній формі запропонував йому не перешкоджати походу. Запальний за характером, М. Калиновський сприйняв це як виклик. Йому, діячу з великим воєнним досвідом, головний ворог Польщі погрожував юнаком, що був до того ж суперником сина Калиновського в домаганні руки Розанди. М. Калиновський вирішив провчити знахабнілих «хлопів». У середині травня 1652 р. Б. Хмельницький зі своїм сином Тимошем вирушив із Корсуня в напрямку Батога. Його військо складалося з 15 тис. козаків та 20 тис. татарської кінноти. В армії Калиновського налічувалося 35 тис. осіб, із яких лише 20 тис. були вояками, а решта — слугами.

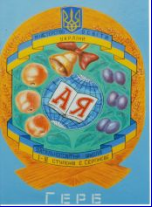
Батозька битва

- На основі прочитаного визначте:
Чому умови Білоцерківського договору не задовольняли Україну?
Який результат битви під Батогом?
Яке значення Батозької битви?

Ювілейна монета номіналом у 5 гривень «350-річчя битви під Батогом». Реверс

Жванецька облога та її наслідки

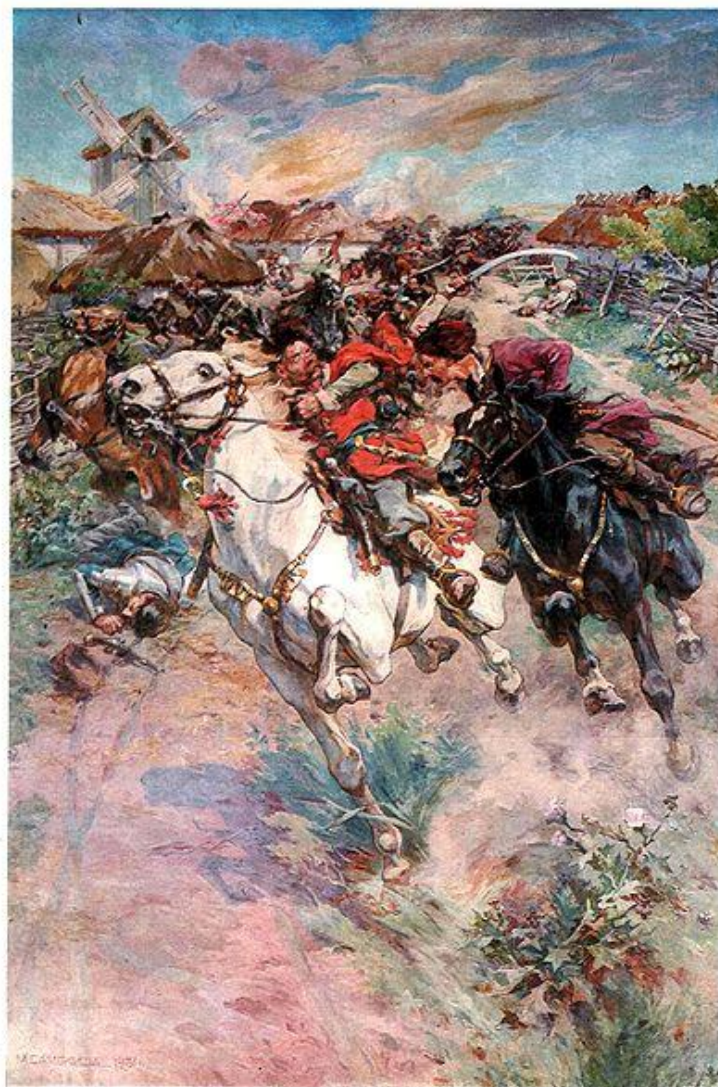
- На основі відеофрагменту

визначте:

Коли відбулася Жванецька облога?

Чому татари уклали угоду з поляками під час Жванецької облоги?

Який результат Жванецької облоги?

Умови Кам"янецького договору між Річчю Посполитою та Кримським ханством:

- 1 Татари одержали величезну контрибуцію.
Татари отримали право протягом 40 днів брати ясир на Україні.
Політичне і правове становище козаків чітко не визначилося.
На території України могли розміщатися польські війська.
Шляхта поверталася до своїх маєтків.

Як могли реагувати на Україні на умови цього договору?

Особливості внутрішньо – та зовнішньополітичного становища України наприкінці 1653 року

- Охарактеризуйте становище України наприкінці 1653 року?
 - В чому проявився економічний занепад України?
 - В чому проявилася напруження соціальної ситуації в Україні?
 - В чому проявилось погіршення міжнародного становища України наприкінці 1653 року?

Висновки

- Берестецька битва стала гірким, але повчальним уроком для Б. Хмельницького. Вона унаочнила, що польська армія врахувала досвід попередніх поразок і навчилася протистояти козацькій тактиці ведення бою. Події від поразки під Берестечком і до відновлення воєнних дій під Білою Церквою продемонстрували велику волю й неабиякі організаторські здібності Б. Хмельницького. Блискуча перемога, здобута гетьманом у битві під Батогом, засвідчила, що він урахував досвід Берестецької битви. Сучасники небезпідставно порівнювали перемогу Б. Хмельницького в ній із перемогою карфагенського полководця Ганнібала над римлянами при Каннах у 216 р. до н. є. Завдяки молдавським походам Б. Хмельницький прагнув зміцнити становище своєї держави в тогочасній Європі. На кінець 1653 р. в Гетьманщині загострилися кризові явища, спричинені тривалою війною. Вони ставили під сумнів можливість подальшої успішної боротьби з Річчю Посполитою і примушували Б. Хмельницького шукати допомоги в турецького султана або московського царя.

Домашнє завдання

Опрацювати § 20

Завдання 1-4 усно

Письмово завдання 5

ДОДАТКОВЕ: порівняйте битву під Каннах та Батозьку битву